

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1994

Vyhlásené: 07.10.1994 Časová verzia predpisu účinná od: 01.04.1995 do: 30.06.1995

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

274

ZÁKON

NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 24. augusta 1994

o Sociálnej poisťovni

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

PRVÁ ČASŤ

§ 1

Účel zákona

Tento zákon upravuje zriadenie, činnosť a organizáciu Sociálnej poisťovne, financovanie a vykonávanie nemocenského poistenia, nemocenského zabezpečenia (ďalej len „nemocenské poistenie“) a dôchodkového zabezpečenia.

Zriadenie Sociálnej poisťovne

§ 2

(1) Zriaďuje sa Sociálna poisťovňa ako verejnoprávna inštitúcia.

(2) Sociálna poisťovňa je právnická osoba.

(3) Sídлом Sociálnej poisťovne je Bratislava.

(4) Štát sa podieľa na zabezpečení platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne poskytnutím návratnej finančnej výpomoci, a to do výšky 100 % jej platobnej neschopnosti.

§ 3

(1) Sociálna poisťovňa vykonáva nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie podľa osobitných predpisov.¹⁾

(2) Sociálna poisťovňa pri vykonávaní činností uvedených v odseku 1 najmä

- a) vyberá poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie,
- b) rozhoduje o dávkach nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia a zabezpečuje ich výplatu v rozsahu vymedzenom osobitnými predpismi,¹⁾
- c) vykonáva kontrolnú, konzultačnú a poradenskú činnosť.

§ 4

(1) Na čele Sociálnej poisťovne je riaditeľ Sociálnej poisťovne, ktorého volí a odvoláva správna rada [§ 7 ods. 1 písm. b)].

(2) Riaditeľ Sociálnej poisťovne je štatutárnym zástupcom Sociálnej poisťovne.

V čase jeho neprítomnosti ho zastupuje ním poverený zástupca.

(3) Riaditeľ Sociálnej poisťovne

- a) riadi Ústredie Sociálnej poisťovne (ďalej len „ústredie“) (§ 9),
- b) zodpovedá za vykonávanie rozhodnutí správnej rady (§ 7),
- c) zodpovedá za činnosť výkonných orgánov Sociálnej poisťovne (§ 9 a 10),
- d) vymenúva a odvoláva vedúcich zamestnancov ústredia a riaditeľov pobočiek Sociálnej poisťovne (ďalej len „pobočka“) (§ 9 a 10).

(4) Funkčné obdobie riaditeľa Sociálnej poisťovne je šesť rokov. Za riaditeľa Sociálnej poisťovne môže byť zvolená tá istá osoba najviac dve po sebe nasledujúce funkčné obdobia.

(5) Riaditeľ Sociálnej poisťovne nemôže popri svojej funkcii vykonávať inú zárobkovú činnosť vrátane podnikateľskej činnosti. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť.

(6) Riaditeľa Sociálnej poisťovne možno odvolať z funkcie, ak

- a) bol právoplatne odsúdený za trestný čin,
- b) vykonáva činnosť nezlučiteľnú s jeho funkciou (odsek 5),
- c) neplní povinnosti ustanovené týmto zákonom a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

DRUHÁ ČASŤ ORGÁNY SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

§ 5

(1) Samosprávnymi orgánmi Sociálnej poisťovne (ďalej len „samosprávny orgán“) sú

- a) správna rada,
- b) dozorná rada.

(2) Výkonnými orgánmi Sociálnej poisťovne (ďalej len „výkonný orgán“) sú

- a) ústredie,
- b) pobočky.

Samosprávne orgány

§ 6

Členstvo

(1) Funkčné obdobie samosprávnych orgánov je päťročné.

(2) Členstvo v samosprávnych orgánoch je čestné. Člen samosprávneho orgánu má nárok na náhradu nákladov spojených s výkonom tejto funkcie.

(3) Členovi samosprávneho orgánu za výkon funkcie v samosprávnom orgáne možno priznať odmenu, o ktorej rozhoduje správna rada.

(4) Výkon funkcie v samosprávnom orgáne sa považuje za prekážku v práci z dôvodov všeobecného záujmu,²⁾ pri ktorej patrí zamestnancovi pracovné voľno s náhradou mzdy.

(5) Člen je pri výkone funkcie v samosprávnom orgáne nezastupiteľný a členstvo v samosprávnych orgánoch je navzájom nezlučiteľné. Člen samosprávneho orgánu nemôže vykonávať zárobkovú činnosť vo výkonných orgánoch.

(6) Člena samosprávneho orgánu môže odvolať orgán, ktorý ho zvolil (§ 7 a 8), ak

- a) bol právoplatne odsúdený za trestný čin,
- b) začal vykonávať činnosť nezlučiteľnú s členstvom v samosprávnom orgáne (odsek 5),
- c) sa neodôvodnene nezúčastňuje na rokovaní samosprávneho orgánu dlhšie ako tri mesiace.

§ 7 **Správna rada**

(1) Správna rada rokuje a rozhoduje o zásadných otázkach organizácie a činnosti Sociálnej poisťovne, najmä

- a) prerokúva návrh rozpočtu a účtovnej závierky Sociálnej poisťovne a predkladá ich na schválenie Národnej rade Slovenskej republiky v termíne určenom na predloženie návrhu štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a návrhu štátneho záverečného účtu Slovenskej republiky,
- b) volí a odvoláva riaditeľa Sociálnej poisťovne (§ 4 ods. 1) a členov dozornej rady (§ 8 ods. 6),
- c) rozhoduje o veciach presahujúcich rámec bežného hospodárenia Sociálnej poisťovne,
- d) schvaľuje správu o činnosti Sociálnej poisťovne a výročnú správu o činnosti Sociálnej poisťovne po jej prerokovaní v dozornej rade a predkladá ju orgánu štátneho dozoru,
- e) schvaľuje rokovací poriadok správnej rady (odsek 9),
- f) schvaľuje vnútorné predpisy výkonných orgánov, najmä organizačný poriadok, pracovný poriadok, mzdový poriadok, pravidlá financovania a hospodárenia Sociálnej poisťovne,
- g) rozhoduje o ďalších otázkach, ktoré si vyhradí.

(2) Správna rada má 21 členov. Správna rada sa tvorí

- a) zo siedmich zástupcov navrhnutých odborovými zväzmi a záujmovými združeniami občanov,³⁾
- b) zo siedmich zástupcov navrhnutých zamestnávateľskými zväzmi a združeniami,³⁾
- c) zo siedmich zástupcov navrhnutých vládou Slovenskej republiky.

(3) Členov správnej rady volí a odvoláva Národná rada Slovenskej republiky.

(4) Správna rada si zvolí zo svojich členov predsedu správnej rady a dvoch podpredsedov správnej rady.

(5) Schôdze správnej rady zvoláva a riadi predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady podľa potreby, najmenej raz za štvrtrok. Na požiadanie aspoň jednej tretiny členov správnej rady zvolá predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady schôdzu správnej rady do 30 dní. O zvolanie schôdze správnej rady môže požiadať aj dozorná rada, riaditeľ Sociálnej poisťovne a orgán štátneho dozoru [§ 8 ods. 2 písm. d) a § 12 ods. 3 písm. d)]. Predseda správnej rady alebo ním poverený podpredseda správnej rady v takomto prípade zvolá schôdzu správnej rady do 30 dní.

(6) Na schôdzi správnej rady sa zúčastňuje riaditeľ Sociálnej poisťovne.

(7) Správna rada je schopná uznášať sa, ak je na schôdzi prítomná najmenej dvojtretinová väčšina všetkých jej členov.

(8) Správna rada rozhoduje uznesením. Na prijatie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov.

(9) Pravidlá rokovania správnej rady upraví rokovací poriadok správnej rady.

§ 8 **Dozorná rada**

(1) Dozorná rada je dozorným a kontrolným orgánom Sociálnej poisťovne. Za svoju činnosť zodpovedá správnej rade, ktorej predkladá svoje stanoviská.

(2) Dozorná rada najmä

- a) kontroluje hospodárenie výkonných orgánov s finančnými prostriedkami nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia,
- b) kontroluje dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov týkajúcich sa dodržiavania finančnej disciplíny,
- c) prerokúva správy o činnosti Sociálnej poisťovne,
- d) navrhuje zvolanie správnej rady, najmä ak zistí nedostatky v hospodárení výkonných orgánov, a predkladá jej návrhy na rozhodnutie o opatreniach potrebných na odstránenie zistených nedostatkov,
- e) schvaľuje rokovací poriadok dozornej rady (odsek 11).

(3) Dozorná rada vykonáva kontrolnú činnosť z vlastného podnetu, z podnetu správnej rady, riadi-teľa Sociálnej poisťovne alebo z podnetu orgánu štátneho dozoru.

(4) Dozorná rada vykonáva kontrolu vždy, ak vzniklo podozrenie, že došlo k priestupku alebo k trestnému činu v súvislosti s hospodárením výkonných orgánov.

(5) Dozorná rada má deväť členov. Dozorná rada sa tvorí z odborníkov z oblasti nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia.

(6) Členov dozornej rady volí a odvoláva správna rada.

(7) Dozorná rada si zvolí zo svojich členov predsedu, ktorý zvoláva a riadi schôdze dozornej rady.

(8) Schôdze dozornej rady sa konajú najmenej raz za štvrtrok. O zvolanie schôdze dozornej rady môže požiadať aj riaditeľ Sociálnej poisťovne a orgán štátneho dozoru [§ 12 ods. 3 písm. d)]. Predseda dozornej rady v takomto prípade zvolá schôzdu dozornej rady do 30 dní.

(9) Dozorná rada je schopná uznášať sa, ak je na schôdzi prítomná dvojtretinová väčšina všetkých jej členov. Na prijatie uznesenia je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov.

(10) Členovia dozornej rady sú oprávnení nahliadať do dokladov a záznamov týkajúcich sa hospodárenia výkonných orgánov a požadovať potrebné vysvetlenia od zamestnancov Sociálnej poisťovne.

(11) Pravidlá rokovania dozornej rady upraví rokovací poriadok dozornej rady.

Výkonné orgány

§ 9 Ústredie

(1) Ústredie

- a) vykonáva nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie a posudkovú činnosť sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu,⁴⁾
- b) rozhoduje v prvom stupni vo veciach dôchodkového zabezpečenia, v druhom stupni vo veciach nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a posudkovej činnosti sociálneho zabezpečenia, v ktorých v prvom stupni rozhodovala pobočka, v rozsahu vymedzenom osobitným predpisom,⁵⁾
- c) riadi a kontroluje činnosť pobočiek,
- d) hospodári s finančnými prostriedkami, s majetkom, ktorý Sociálna poisťovňa nadobudla svojou činnosťou, a môže užívať majetok štátu podľa osobitného predpisu,⁶⁾
- e) plní administratívno-technické úlohy spojené s činnosťou samosprávnych orgánov.

(2) Sídлом ústredia je Bratislava.

§ 10 Pobočky

(1) Pobočka

- a) vykonáva nemocenské poistenie, dôchodkové zabezpečenie a posudkovú činnosť sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu,⁷⁾
- b) vyberá a vymáha poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti, penále a pokuty,
- c) hospodári s finančnými prostriedkami a s majetkom, ktorý jej bol zverený,
- d) rozhoduje v prvom stupni vo veciach nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia a posudkovej činnosti sociálneho zabezpečenia v rozsahu vymedzenom osobitným predpisom.⁸⁾

(2) V územnom obvode okresného úradu musí byť zriadená aspoň jedna pobočka s výnimkou hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy a mesta Košíc, v ktorých územnom obvode sa zriaďuje len jedna pobočka; správna rada môže zriadiť ďalšie pobočky a určiť obvod ich pôsobnosti a sídlo.

(3) Na čele pobočky je riaditeľ pobočky, ktorého vymenúva a odvoláva riaditeľ Sociálnej poisťovne.

(4) Riaditeľ pobočky nemôže popri svojej funkcii vykonávať inú zárobkovú činnosť vrátane podnikateľskej činnosti. Toto obmedzenie sa nevzťahuje na vedeckú, pedagogickú, publicistickú, literárnu alebo umeleckú činnosť.

§ 11

Ústredie a pobočky vykonávajú štátnu správu sociálneho zabezpečenia podľa osobitného predpisu.⁸⁾

TRETIA ČASŤ**§ 12****Dozor štátu**

(1) Štát vykonáva dozor nad vykonávaním nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia pro-stredníctvom orgánov štátneho dozoru, ktorými sú Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstvo financií Slovenskej republiky (ďalej len „orgán štátneho dozoru“). Kontrolné oprávnenia iných orgánov podľa osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Orgán štátneho dozoru je povinný dozerať najmä na dodržiavanie tohto zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov Sociálnou poisťovňou; orgán štátneho dozoru môže vykonávať kontroly hospodárenia Sociálnej poisťovne.

(3) Orgán štátneho dozoru pri vykonávaní činnosti uvedenej v odseku 1 má právo

- a) vstupovať do priestorov Sociálnej poisťovne,
- b) požadovať od Sociálnej poisťovne informácie potrebné na posúdenie činnosti Sociálnej poisťovne,
- c) zúčastňovať sa na schôdzach samosprávnych orgánov s poradným hlasom,
- d) navrhovať zvolanie správnej rady a dozornej rady, najmä ak zistí nedostatky v činnosti Sociálnej poisťovne,
- e) ukladať orgánom Sociálnej poisťovne opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov,
- f) podávať návrhy na odvolanie člena správnej rady orgánu, ktorý ho navrhol (§ 7 ods. 2).

(4) Sociálna poisťovňa je na požiadanie povinná poskytnúť orgánu štátneho dozoru najmä

- a) potrebné doklady a písomnosti,
- b) potrebné informácie a vysvetlenia súvisiace s činnosťou Sociálnej poisťovne.

ŠTVRTÁ ČASŤ**FINANCOVANIE SOCIÁLNEJ POISŤOVNE****§ 13****Príjmy a výdavky**

(1) Príjmy Sociálnej poisťovne (ďalej len „príjmy“) sú

- a) poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie,
- b) príspevky zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na zvýšenie dôchodkov z dôvodu rastu životných nákladov,
- c) príjmy, ktoré plynú z majetku Sociálnej poisťovne,
- d) príjmy, ktoré plynú z využívania správneho fondu,
- e) poplatky za nesplnenie oznamovacej povinnosti, penále a pokuty,
- f) úroky z vkladov v peňažných ústavoch,
- g) dary a ostatné príjmy.

(2) Výdavky Sociálnej poisťovne (ďalej len „výdavky“) sú

- a) dávky nemocenského poistenia,

- b) dávky dôchodkového zabezpečenia,
- c) náklady, ktoré súvisia s činnosťou samosprávnych orgánov a výkonných orgánov.

§ 14 **Poistné**

(1) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sú povinní platiť

- a) zamestnanci,
- b) samostatne zárobkovo činné osoby,
- c) spolupracujúce osoby samostatne zárobkovo činných osôb (ďalej len „spolupracujúce osoby“),
- d) zamestnávateľa,
- e) štát.
- f) Fond zamestnanosti Slovenskej republiky.

(2) Fyzické osoby a právnické osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až d) sú povinné platiť poistné podľa odseku 1, len ak zamestnanci, samostatne zárobkovo činné osoby a spolupracujúce osoby sú z tejto činnosti zúčastnené na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení.⁹⁾

(3) Osoby, ktoré sú zárobkovo činné v cudzine a ktoré majú trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, môžu platiť poistné na dôchodkové zabezpečenie, ak medzinárodná zmluva neustanovuje inak.

(4) Zamestnancom na účely tohto zákona sa rozumejú osoby ustanovené osobitným predpisom.¹⁰⁾

(5) Samostatne zárobkovo činnými osobami a spolupracujúcimi osobami na účely tohto zákona sa rozumejú osoby ustanovené osobitným predpisom.¹¹⁾

(6) Zamestnávateľom na účely tohto zákona sa rozumie fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá zamestnáva zamestnanca v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnom vzťahu. Zamestnávateľom spoločníkov spoločností s ručením obmedzeným sa na účely tohto zákona rozumejú spoločnosti s ručením obmedzeným, ktoré plnia voči týmto osobám povinnosti zamestnávateľov.

(7) Fyzické osoby a právnické osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až d) sú povinné platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie s výnimkou

- a) obdobia, počas ktorého boli osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až c) uznané za dočasne práceneschopné na výkon pracovnej činnosti, bola im poskytovaná peňažná pomoc v materstve alebo rodičovský príspevok; to neplatí, ak rodičovský príspevok poberá rodič slobodný, ovdovený, rozvedený alebo z iných vážnych dôvodov osamelý, ktorý nežije s druhom a je zárobkovo činný,
- b) obdobia, počas ktorého zamestnanec ošetruje člena rodiny,
- c) obdobia, počas ktorého osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až c) vykonávali vojenskú základnú (náhradnú) alebo inú službu v ozbrojených silách alebo civilnú službu,
- d) obdobia, počas ktorého zamestnanec čerpá pracovné voľno bez náhrady mzdy,
- e) obdobia, za ktoré osoby uvedené v odseku 1 písm. a) až c) poberajú starobný dôchodok; to neplatí na účely nemocenského poistenia.

(8) Osoby uvedené v odseku 1 písm. b) a c), ktoré sú zúčastnené na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení už z iného dôvodu, nie sú povinné platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie z výkonu samostatnej zárobkovej činnosti a z činnosti

spolupracujúcej osoby, ak ich príjem z tejto činnosti nie je vyšší, ako je výška minimálnej mzdy¹⁷⁾ zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

(9) Štát platí poistné na nemocenské poistenie za

- a) žiakov stredných škôl a študentov vysokých škôl, ak sú nezaopatrenými deťmi¹²⁾ a ak nie sú povinní platiť poistné podľa odseku 1 písm. a) až c),
- b) uchádzačov o zamestnanie¹³⁾ nepoberajúcich hmotné zabezpečenie.

(10) Štát platí poistné na dôchodkové zabezpečenie za

- a) žiakov stredných škôl a študentov vysokých škôl, ak sú nezaopatrenými deťmi¹²⁾ a ak nie sú povinní platiť poistné podľa odseku 1 písm. a) až c),
- b) osoby, ktoré sa osobne celodenne a riadne starajú o dieťa vo veku do troch rokov alebo o dlhodobo ťažko zdravotne postihnuté dieťa vo veku do 18 rokov, ktoré vyžaduje mimoriadnu starostlivosť alebo osobitne náročnú mimoriadnu starostlivosť,¹⁵⁾ ak nie je umiestnené v zariadení pre takéto deti s celoročným alebo týždenným pobytom a ak nie sú povinné platiť poistné podľa odseku 1 písm. a) až c),
- c) osoby, ktoré sa osobne celodenne a riadne starajú o blízku osobu,¹⁶⁾ ktorá je prevažne alebo úplne bezvládna a nie je umiestnená v ústave sociálnej starostlivosti alebo v obdobnom zdravotníckom zariadení, a ak nie sú povinné platiť poistné podľa odseku 1 písm. a) až c),
- d) osoby, ktoré poberajú invalidný dôchodok do dosiahnutia veku potrebného na vznik nároku na starobný dôchodok, a ak nie sú povinné platiť poistné podľa odseku 1 písm. a) až c),
- e) občanov, ktorí vykonávajú vojenskú základnú (náhradnú) službu alebo inú službu v ozbrojených silách alebo civilnú službu, ale ich príjem nepresahuje výšku minimálnej mzdy¹⁷⁾ zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

(11) Ak sa dôvody na platenie poistného štátom prekrývajú, štát platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie len raz.

(12) Fond zamestnanosti Slovenskej republiky platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za uchádzačov o zamestnanie poberajúcich hmotné zabezpečenie.¹⁴⁾

§ 15

Platenie poistného

(1) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa platí percentuálnou sadzbou z vymeriavacieho základu dosiahnutého v rozhodujúcom období.

(2) Zamestnanec platí poistné vo výške 1,4 % na nemocenské poistenie a 5,9 % na dôchodkové zabezpečenie z vymeriavacieho základu.

(3) Samostatne zárobkovo činná osoba a spolupracujúca osoba platí poistné vo výške 4,8 % na nemocenské poistenie a 27,5 % na dôchodkové zabezpečenie z vymeriavacieho základu.

(4) Zamestnávateľ platí poistné vo výške 3,4 % na nemocenské poistenie a 21,6 % na dôchodkové zabezpečenie z úhrnu vymeriavacích základov jeho zamestnancov.

(5) Zamestnávateľ platí poistné vo výške 1,1 % na nemocenské poistenie a 5,3 % na dôchodkové zabezpečenie, ak

- a) zamestnáva viac ako štvrtinu občanov so zmenenou pracovnou schopnosťou zo všetkých zamestnancov alebo
- b) zamestnáva občana so zmenenou pracovnou schopnosťou s ťažším zdravotným postihnutím. Poistné sa platí z úhrnu vymeriavacích základov osôb uvedených v písmenách a) a b).

(6) Osoby uvedené v § 14 ods. 3 platia poistné na dôchodkové zabezpečenie vo výške 27,5 % z vymeriavacieho základu.

(7) Štát platí poistné za osoby uvedené v § 14 ods. 9 a 10 vo výške určenej zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok; v roku 1995 vo výške určenej zákonom o niektorých opatreniach na zabezpečenie hospodárenia Slovenskej republiky v roku 1995 a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(8) Fond zamestnanosti Slovenskej republiky platí poistné za osoby uvedené v § 14 ods. 12 vo výške určenej pre štát podľa odseku 7.

(9) Jednotlivé sumy poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa zaokrúhľujú na celé koruny smerom nahor.

§ 16

Vymeriavací základ

(1) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnancov je

- a) príjem¹⁸⁾ za vykonanú prácu dosiahnutý v rozhodujúcom období v zamestnaní zakladajúcom účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení a podliehajúci dani z príjmov fyzických osôb podľa osobitných predpisov,¹⁹⁾
- b) príjem dosiahnutý v rozhodujúcom období v zamestnaní zakladajúcom účasť na nemocenskom poistení, ktorý nepodlieha dani z príjmov fyzických osôb len preto, že
1. tak ustanovujú predpisy o zamedzení dvojitého zdanenia alebo
 2. nedosahuje zdaniteľnú výšku,
- c) náhrada mzdy za dovolenku na zotavenie, náhrada mzdy za sviatok a náhrada mzdy pri prekážkach v práci podľa osobitných predpisov,^{19a)}
- d) náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti patriaca za pracovný úraz alebo chorobu z povolania^{19b)} a náhrada za stratu na služobnom príjme po skončení neschopnosti na službu.^{19c)}

(2) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnancov zahraničnej služby a zahraničných spravodajcov Slovenského rozhlasu a Slovenskej televízie je časť platu určená v slovenských korunách.^{19d)}

(3) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie u spoločníkov spoločností s ručením obmedzeným a u členov družstva, ak sú odmeňovaní za prácu v spoločnosti alebo v družstve formou, ktorá sa podľa osobitných predpisov považuje za príjem zo závislej činnosti,¹⁹⁾ je tento príjem.

(4) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb je polovica pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb²⁰⁾ dosiahnutých v rozhodujúcom období v súvislosti s prevádzkovaním samostatnej zárobkovej činnosti. Pomernou časťou základu dane sa rozumie časť pripadajúca na jeden kalendárny mesiac prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti v

rozhodujúcim období. Takto zistený vymeriavací základ sa použije od 1. júla bežného roka do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

(5) Ak samostatne zárobkovo činná osoba alebo spolupracujúca osoba prevádzkovali činnosť zakladajúcu účasť na nemocenskom poistení samostatne zárobkovo činnnej osoby a spolupracujúcej osoby po dobu kratšiu ako šesť mesiacov v rozhodujúcom období, vymeriavacím základom je nimi určená suma. Takto zistený vymeriavací základ sa použije až do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

(6) Vymeriavacím základom na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb, ktoré začali prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť a činnosť spolupracujúcich osôb v kalendárnom roku, je nimi určená suma. Takto určený vymeriavací základ sa použije do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka.

(7) Vymeriavacím základom na určenie poistného na dôchodkové zabezpečenie osôb uvedených v § 14 ods. 3 je nimi určená suma.

(8) Vymeriavací základ zistený podľa odsekov 1 až 7 nemôže byť nižší, ako je výška minimálnej mzdy¹⁷⁾ zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie. Vymeriavací základ je najviac vo výške zodpovedajúcej osemnásobku minimálnej mzdy¹⁷⁾ zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

(9) Vymeriavací základ u dobrovoľných pracovníkov opatrovateľskej služby je odmena za výkon opatrovateľskej služby dosiahnutá v rozhodujúcom období.

(10) Vymeriavací základ na určenie poistného plateného štátom za osoby uvedené v § 14 ods. 9 a 10 je minimálna mzda¹⁷⁾ zamestnancov v pracovnom pomere odmeňovaných mesačnou mzdou, ktorá platí k prvému dňu kalendárneho mesiaca, za ktorý sa platí poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

§ 17

Rozhodujúce obdobie

(1) Rozhodujúcim obdobím, z ktorého sa zisťuje vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnancov, je predchádzajúci kalendárny mesiac.

(2) Rozhodujúcim obdobím, z ktorého sa zisťuje vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb, je predchádzajúci kalendárny rok.

§ 18

Oznamovacia povinnosť

(1) Oznamovacou povinnosťou na účely tohto zákona sa rozumie

- a) prihlásenie a odhlásenie zamestnanca zamestnávateľom,
- b) prihlásenie a odhlásenie samostatne zárobkovo činnnej osoby a spolupracujúcej osoby samostatne zárobkovo činnou osobou v príslušnej pobočke.

(2) Zamestnávateľ je povinný prihlásiť zamestnancov v pobočke príslušnej podľa sídla útvaru, ktorý vedie evidenciu miezd; zamestnávateľ, ktorý nemá na území Slovenskej republiky taký útvar, je povinný prihlásiť svojich zamestnancov v pobočke príslušnej podľa jeho sídla. Zamestnávateľ je povinný túto povinnosť splniť najneskôr do ôsmich dní odo dňa nasledujúceho po vzniku účasti zamestnanca na nemocenskom poistení a odhlásiť ho v rovnakej lehote odo dňa nasledujúceho po skončení tejto účasti.

(3) Ak je zamestnanec zamestnaný u niekoľkých zamestnávateľov, povinnosti podľa odseku 2 plnia jednotliví zamestnávatelia.

(4) Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť sa v pobočke príslušnej podľa miesta svojho trvalého pobytu najneskôr do ôsmich dní od vzniku oprávnenia na prevádzkovanie činnosti zakladajúcej účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení a odhlásiť sa v rovnakej lehote od zániku oprávnenia na prevádzkovanie činnosti zakladajúcej účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení. Samostatne zárobkovo činná osoba je povinná prihlásiť do pobočky príslušnej podľa miesta svojho trvalého pobytu aj spolupracujúce osoby, a to do ôsmich dní odo dňa nasledujúceho po dni skutočného začiatku spolupráce tejto osoby, najskôr odo dňa vzniku oprávnenia samostatne zárobkovo činnnej osoby na prevádzkovanie činnosti zakladajúcej účasť na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení a odhlásiť ich v rovnakej lehote odo dňa nasledujúceho po skončení spolupráce, najneskôr po zániku tohto oprávnenia.

(5) Oznamovacia povinnosť je splnená aj vtedy, ak sa prihláška alebo odhláška podá v lehote uvedenej v odsekoch 2 a 4 na pošte alebo faxom. Prihlášku alebo odhlášku podanú faxom treba do troch dní odo dňa doručenia potvrdiť písomne.

(6) Orgán, ktorý vydáva povolenie na podnikateľskú alebo inú zárobkovú činnosť, je povinný oznámiť pobočke vydanie takého povolenia.

(7) Prihlásenie a odhlásenie sa musí vykonať na tlačive, ktorého obsah a formu určí Sociálna poisťovňa.

§ 19

Odvod poistného

(1) Za zamestnanca a za zamestnávateľa vykazuje a odvádza poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zamestnávateľ. Zamestnávateľ vykoná zrážku poistného, ktoré je povinný platiť zamestnanec, z vymeriavacieho základu zamestnanca.

(2) Za samostatne zárobkovo činné osoby a spolupracujúce osoby vykazuje a odvádza poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie samostatne zárobkovo činná osoba.

(3) Osoby uvedené v § 14 ods. 3 odvádzajú poistné na dôchodkové zabezpečenie samy.

(4) Za osoby uvedené v § 14 ods. 9 a 10 poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie odvádza za štát Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

§ 20

(1) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa platí na účet príslušnej pobočky za každý kalendárny mesiac pozadu.

(2) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa platí za kalendárny mesiac, v ktorom trvala účasť osôb uvedených v § 14 ods. 1 písm. a) až c) na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení. Ak účasť týchto osôb na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení trvala len po časť kalendárneho mesiaca, poistné uvedené v prvej vete sa platí len za

túto časť; to platí obdobne pre platenie poistného na dôchodkové zabezpečenie osôb uvedených v § 14 ods. 3.

(3) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa platí po prvýkrát za mesiac, v ktorom vznikla účasť osôb uvedených v § 14 ods. 1 písm. a) až c) na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení.

(4) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa platí

- a) bezhotovostným prevodom,
- b) poštovou poukážkou,
- c) v hotovosti v príslušnej pobočke.

(5) Za náklady spojené s vykonávaním nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia nepatrí zamestnávateľovi náhrada.

§ 21 **Splatnosť poistného**

(1) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac, ktoré odvádza zamestnávateľ, je splatné v deň, ktorý je určený na výplatu príjmov uvedených v § 16 ods. 1 (ďalej len „príjem zamestnancov“) za príslušný kalendárny mesiac. Ak je výplata príjmov zamestnancov pre jednotlivé organizačné útvary zamestnávateľa rozložená na rôzne dni, poistné uvedené v prvej vete za príslušný kalendárny mesiac je splatné v deň poslednej výplaty príjmov zamestnancov zúčtovaných za príslušný kalendárny mesiac. Ak nie je taký deň určený, poistné na účely uvedené v prvej vete za príslušný kalendárny mesiac je splatné v prvý deň kalendárneho mesiaca nasledujúceho po uplynutí výplatného obdobia ukončeného v predchádzajúcom mesiaci.

(2) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac, ktoré odvádza samostatne zárobkovo činná osoba za seba a za spolupracujúcu osobu a osoba uvedená v § 14 ods. 3, je splatné do ôsmeho dňa po uplynutí tohto mesiaca.

(3) Poistné na dôchodkové zabezpečenie osôb uvedených v § 14 ods. 3 možno doplatiť spätne, najviac za obdobie jedného roka odo dňa doručenia písomnej žiadosti o doplatenie podanej týmito osobami.

(4) Ak platba poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac bola na účet príslušnej pobočky uskutočnená oneskorene, predpokladá sa, že toto poistné je zaplatené včas, ak

- a) v prípade platenia poistného bezhotovostným prevodom je uvedený ako deň prevodu v prevodnom príkaze, ktorý bol daný predpísaným spôsobom pred dňom splatnosti poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, posledný deň splatnosti poistného podľa odsekov 1 a 2; to neplatí, ak platba poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie bola uskutočnená oneskorene z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na účte osôb uvedených v § 19,
- b) v prípade platenia poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie poštovou poukážkou osobami uvedenými v § 19 bolo poistné poukázané v posledný deň splatnosti poistného podľa odsekov 1 a 2.

(5) Poistné platené štátom uhrádza štát v pravidelných mesačných splátkach vopred k prvému dňu príslušného kalendárneho mesiaca.

(6) Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky upravia všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti o čerpaní a zúčtovaní poistného plateného štátom.

§ 22

Vykazovanie, zúčtovanie poistného a úhrada dávok

(1) Zamestnávateľ je povinný vykázať príslušnej pobočke rozčlenené poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac spolu s vyplatenými dávkami nemocenského poistenia a s dávkami, na ktoré prispieva štát, na výkaze určenom Sociálnou poisťovňou.

(2) Zamestnávateľ, ktorý nevykonáva nemocenské poistenie svojich zamestnancov, predkladá príslušnej pobočke výkaz poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie; výkaz tohto poistného je zamestnávateľ povinný predložiť v lehotách uvedených v § 21.

(3) Príslušná pobočka predpíše zamestnávateľovi uvedenému v odsekoch 1 a 2 platobným výmerom poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie, ak zamestnávateľ nevykázal toto poistné vôbec alebo ak ho vykázal v nesprávnej výške. Ak zamestnávateľ nepredloží na výzvu príslušnej pobočke podklady potrebné na zistenie správnej výšky poistného uvedeného v prvej vete, môže mu príslušná pobočka predpísať poistné na nemocenské poistenie alebo dôchodkové zabezpečenie na základe podkladov iného zamestnávateľa obdobného charakteru.

§ 23

Vrátenie poistného

(1) Poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie zaplatené bez právneho dôvodu je príslušná pobočka povinná vrátiť osobe uvedenej v § 14 alebo jej právneho nástupcovi do ôsmich dní

- a) od zistenia tejto skutočnosti alebo
- b) od doručenia písomnej žiadosti osoby uvedenej v § 14 alebo jej právneho nástupcu, a to vrátane príslušného úroku, ktorý nesmie presiahnuť výšku diskontnej úrokovej sadzby.

(2) Právo na vrátenie poistného podľa odseku 1 sa premlčí do troch rokov od posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom bola takáto platba poistného zúčtovaná na účet príslušnej pobočky.

(3) Poistné podľa odseku 1, ktoré je príslušná pobočka povinná vrátiť, sa môže použiť na zápočet pohľadávky Sociálnej poisťovne v nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení voči osobám uvedeným v § 14 alebo ich právnym nástupcom.

§ 24

Premlčanie poistného

(1) Právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za desať rokov odo dňa jeho splatnosti.

(2) Právo vymáhať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa premlčí za tri roky odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa toto poistné predpísalo.

(3) Ak osoby uvedené v § 14 ods. 1 písm. b) a d) nespĺnili oznamovaciu povinnosť uloženú týmto zákonom, právo predpísať poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie sa nepremlčuje.

§ 25

(1) Pohľadávky na poistnom voči osobám, ktoré sú podľa § 14 ods. 1 a 3 povinné platiť poistné, sú prednostnými pohľadávkami podľa osobitného predpisu.²¹⁾

(2) Výkon rozhodnutia na pohľadávky uvedené v odseku 1 sa vykonáva na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia exekučným príkazom pobočky na pohľadávky na peňažné prostriedky vedené na účtoch v peňažných ústavoch.

(3) Na výkon rozhodnutia na pohľadávky uvedené v odseku 1 sa použijú primerane ustanovenia osobitného predpisu.²¹⁾

**PIATA ČASŤ
SANKCIE****§ 26****Poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti**

Ak zamestnávateľ nesplní oznamovaciu povinnosť podľa § 18 ods. 2 v určenej lehote, pobočka mu predpíše platobným výmerom poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti až do výšky 100 Sk za každý deň omeškania a za každého zamestnanca. To platí aj vtedy, ak samostatne zárobkovo činná osoba nesplnila túto povinnosť za seba alebo za spolupracujúcu osobu (§ 18 ods. 4).

§ 27**Penále**

(1) Ak osoby uvedené v § 19 zistili, že poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie za príslušný kalendárny mesiac nebolo zaplatené včas a v správnej výške alebo nezaplatili rozdiel medzi poistným na nemocenské poistenie a vyplatenými dávkami, sú povinné samy vypočítať a zaplatiť penále vo výške 0,1 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa splatnosti poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet pobočky.

(2) Ak skutočnosti uvedené v odseku 1 zistí pobočka, osoby uvedené v § 19 sú povinné samy vypočítať a zaplatiť penále vo výške 0,2 % z dlžnej sumy za každý kalendárny deň omeškania odo dňa splatnosti poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet pobočky.

Pokuty**§ 28**

Za nesplnenie alebo porušenie jednotlivých povinností ustanovených týmto zákonom môže pobočka uložiť osobám uvedeným v § 19 pokutu do výšky 100 000 Sk a za opätovné nesplnenie alebo porušenie týchto povinností, za ktoré už bola pokuta uložená, až do výšky 500 000 Sk. Pokutu nemožno uložiť, ak už bol predpísaný poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti.

§ 29

(1) Zaplatený poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti, penále a pokuty rozdelí pobočka do jednotlivých základných fondov pomerne podľa percentuálnych sadzieb poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

(2) Poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti, penále a pokuty zaplatené osobami uvedenými v § 14 ods. 3 na dôchodkové zabezpečenie je príjmom základného fondu dôchodkového zabezpečenia.

(3) Pokuty uložené podľa predpisov o sociálnom zabezpečení²²⁾ sú príjmom základného fondu dôchodkového zabezpečenia.

§ 30

Pre poplatok za nesplnenie oznamovacej povinnosti, penále a pokuty platia primerane ustanovenia o poistnom.

§ 31

(1) Sociálna poisťovňa má právo voči tretím osobám na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia v dôsledku ich zavineného protiprávneho konania.

(2) Právo na náhradu dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia uplatňuje Sociálna poisťovňa v súdnom konaní podľa osobitných predpisov.²³⁾

(3) Na účely náhrady dávok poskytnutých z nemocenského poistenia a z dôchodkového zabezpečenia sú orgány štátnej správy, právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať Sociálnej poisťovni potrebnú súčinnosť, predovšetkým predkladať v lehote, ktorú určila, požadované doklady a oznamovať potrebné údaje.

§ 32

(1) Sociálna poisťovňa môže na základe písomnej žiadosti osoby povinnej platiť poistné [(§ 14 ods.1) písm. b) až d)] povoliť splátky dlžných súm poistného z dôvodu platobnej neschopnosti tejto osoby, ak dôvodne možno predpokladať, že v období nie dlhšom ako deväť mesiacov bude schopná zaplatiť dlžné sumy poistného, a ak je už v čase rozhodovania o povolení splátok dlžných súm poistného schopná riadne plniť povinnosť platiť poistné.

(2) V rámci povolenia splátok dlžných súm poistného Sociálna poisťovňa uvedie aj zvýšenie dlžných súm poistného o úroky podľa úrokových sadzieb uplatňovaných v peňažnom ústave, v ktorom má vedený účet Sociálna poisťovňa, v období trvania povolených splátok dlžných súm poistného.

(3) V prípade nedodržania termínu splátky určeného Sociálnou poisťovňou pre jednotlivé splátky alebo zaplatením nižšej sumy jednotlivých splátok, ako určila Sociálna poisťovňa, stáva sa splatnou celá suma dlžného poistného.

(4) Ustanovenia predchádzajúcich odsekov sa vzťahujú na povolenie splátok dlžných súm penále (§ 27) a pokuty (§ 28) obdobne.

§ 33

Ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie vo veciach podľa piatej časti tohto zákona s výnimkou § 31 sa vzťahujú všeobecné ustanovenia zákona o správnom konaní.²⁴⁾

ŠIESTA ČASŤ
HOSPODÁRENIE SOCIÁLNEJ POISŤOVNE

§ 34

(1) Sociálna poisťovňa hospodári s finančnými prostriedkami, s vlastným majetkom a s majetkom, ktorý nadobudla svojou činnosťou. Sociálna poisťovňa môže užívať aj majetok štátu podľa osobitného predpisu.⁵⁾

(2) Majetok Sociálnej poisťovne tvoria hnutelné veci a nehnuteľné veci, záväzky a pohľadávky nadobudnuté pri vzniku Sociálnej poisťovne a počas jej činnosti.

(3) Majetkom Sociálnej poisťovne nie sú finančné prostriedky, ktoré tvoria základný fond nemocenského poistenia (§ 36), základný fond dôchodkového zabezpečenia (§ 37) a rezervný fond (§ 39).

§ 35

Rozpočet Sociálnej poisťovne

Sociálna poisťovňa zostavuje rozpočet Sociálnej poisťovne v členení na

- a) základný fond nemocenského poistenia,
- b) základný fond dôchodkového zabezpečenia,
- c) správny fond,
- d) rezervný fond.

§ 36

Základný fond nemocenského poistenia

(1) Základný fond nemocenského poistenia je určený na výplatu dávok nemocenského poistenia.

(2) Základný fond nemocenského poistenia sa tvorí z

- a) poistného na nemocenské poistenie,
- b) poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti, z penále a z pokút,
- c) úrokov z vkladov v peňažných ústavoch,
- d) darov, ak spôsob využitia nie je určený darcom inak,
- e) ostatných príjmov.

§ 37

Základný fond dôchodkového zabezpečenia

(1) Základný fond dôchodkového zabezpečenia je určený na výplatu dávok dôchodkového zabezpečenia.

(2) Základný fond dôchodkového zabezpečenia sa tvorí z

- a) poistného na dôchodkové zabezpečenie,
- b) príspevkov zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky na zvýšenie dôchodkov z dôvodu rastu životných nákladov vo výške určenej zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rok,
- c) poplatkov za nesplnenie oznamovacej povinnosti, z penále a z pokút,
- d) úrokov z vkladov v peňažných ústavoch,

- e) darov, ak spôsob využitia nie je určený darcom inak,
- f) ostatných príjmov.

§ 38 **Správny fond**

(1) Správny fond je určený na krytie výdavkov súvisiacich s činnosťou orgánov Sociálnej poisťovne.

(2) Správny fond sa tvorí najviac vo výške 3 % z

- a) poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie,
- b) príjmov, ktoré plynú z majetku Sociálnej poisťovne.

(3) Finančné prostriedky správneho fondu možno investovať so súhlasom správnej rady.

§ 39 **Rezervný fond**

(1) Rezervný fond je určený na úhradu dávok nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia presahujúcich ich predpokladanú výšku v rozpočte Sociálnej poisťovne.

(2) Rezervný fond sa tvorí

- a) vo výške najviac 0,5 % z platieb poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie,
- b) zo zostatku rezervného fondu za predchádzajúci kalendárny rok.

(3) Objem prostriedkov rezervného fondu nemôže v kalendárnom roku presiahnuť štvrtinu rozpočtovaných výdavkov základného fondu nemocenského poistenia a základného fondu dôchodkového zabezpečenia na príslušný kalendárny rok.

(4) Finančné prostriedky rezervného fondu presahujúce zákonom ustanovenú maximálnu výšku sú príjmom základného fondu nemocenského poistenia a základného fondu dôchodkového zabezpečenia v pomere určenom percentuálnou výškou poisťného na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie.

§ 40

(1) Finančné prostriedky Sociálnej poisťovne musia byť uložené v peňažnom ústave s účasťou štátu.

(2) Majetok a ostatné aktíva Sociálnej poisťovne, ak sa využívajú na plnenie jej úloh, sú oslobodené od daní a poplatkov.

§ 41 **Účtovníctvo**

Sociálna poisťovňa vedie účtovníctvo podľa osobitného zákona.²⁵⁾

§ 42 **Informačný systém**

(1) Sociálna poisťovňa utvára a používa na zabezpečenie svojej činnosti osobitný informačný systém. Používanie údajov informačného systému je jej výhradným právom.

(2) Informácie o osobách uvedených v § 14 písm. a) až d) a o poberateľoch dávok nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia možno poskytnúť len s ich súhlasom s výnimkou prípadov, v ktorých to ustanovuje osobitný zákon.

(3) Orgánom štátnej správy sa informácie poskytujú bezplatne.

(4) Sociálna poisťovňa poskytuje potrebné štatistické údaje Štatistickému úradu Slovenskej republiky podľa osobitného predpisu.²⁶⁾

§ 43

Členovia orgánov Sociálnej poisťovne a jej zamestnanci sú povinní zachovávať mlčanlivosť o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri výkone svojej funkcie alebo zamestnania alebo v súvislosti s nimi. Táto povinnosť trvá aj po skončení ich funkcie alebo pracovnoprávneho vzťahu k Sociálnej poisťovni.

§ 44

Kontrolná činnosť

Sociálna poisťovňa vykonáva kontrolnú činnosť

- a) posudkovými lekármi sociálneho zabezpečenia, ak ide o kontrolu posudzovania spôsobilosti na prácu a o kontrolu dodržiavania liečebného režimu so zreteľom na účelné vynakladanie prostriedkov na sociálne zabezpečenie alebo posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu na účely nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia,
- b) osobitne určenými zamestnancami, ak ide o kontrolu výberu a vymáhania poistného a o kontrolu účelného vynakladania prostriedkov na nemocenské poistenie.

SIEDMA ČASŤ

PRECHODNÉ USTANOVENIA

§ 45

(1) Sociálna poisťovňa sa zriaďuje z Národnej poisťovne – Správy Fondu nemocenského poistenia, Správy Fondu dôchodkového poistenia, z časti riaditeľstva Národnej poisťovne, ktorá zabezpečuje vykonávanie nemocenského poistenia a dôchodkového zabezpečenia, a z regionálnych národných poisťovní, z Bratislavskej regionálnej národnej poisťovne a z Košickej regionálnej národnej poisťovne, a to zo správ regionálnych fondov nemocenského poistenia, zo správ regionálnych fondov dôchodkového poistenia a z úsekov, ktoré vykonávajú ekonomickú činnosť súvisiacu s nemocenským poistením, dôchodkovým poistením vrátane výberu poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie.

(2) Práva a povinnosti z pracovnoprávnych vzťahov zanikajúcich orgánov uvedených v odsekoch 1 a 2 prechádzajú na Sociálnu poisťovňu.

§ 46

Na Sociálnu poisťovňu prechádza pôsobnosť Národnej poisťovne – Správy Fondu nemocenského poistenia, Správy Fondu dôchodkového poistenia a regionálnych národných poisťovní, Bratislavskej regionálnej národnej poisťovne a Košickej regionálnej národnej poisťovne – správ regionálnych fondov nemocenského poistenia, správ regionálnych fondov dôchodkového poistenia a úsekov, ktoré vykonávajú ekonomickú činnosť súvisiacu s nemocenským poistením, dôchodkovým poistením vrátane výberu poistného na nemocenské poistenie a dôchodkové poistenie.

§ 47

(1) Národná rada Slovenskej republiky zvolí členov správnej rady najneskôr do štyroch týždňov odo dňa zriadenia Sociálnej poisťovne.

(2) Správna rada zvolí riaditeľa Sociálnej poisťovne a členov dozornej rady najneskôr do šiestich týždňov odo dňa účinnosti tohto zákona.

(3) Do dňa účinnosti tohto zákona administratívno-technické úlohy spojené s činnosťou Sociálnej poisťovne plnia Správa Fondu nemocenského poistenia a Správa Fondu dôchodkového poistenia; to platí aj pre úhradu nákladov spojených s činnosťou Sociálnej poisťovne do dňa účinnosti tohto zákona.

(4) Do zvolenia riaditeľa Sociálnej poisťovne vykonáva jeho činnosť riaditeľ Správy Fondu dôchodkového poistenia.

§ 48

Do vymenovania riaditeľov pobočiek vykonávajú ich činnosť riaditelia regionálnych národných poisťovní, riaditeľ Bratislavskej regionálnej národnej poisťovne a riaditeľ Košickej regionálnej národnej poisťovne.

§ 49

(1) Štát poskytuje finančné prostriedky na osobitný účet Sociálnej poisťovne a na osobitné účty uvedené v § 51 na úhradu nákladov na

- a) zvýšenie dôchodkov z titulu jediného zdroja príjmu,
- b) zvýšenie dôchodkov z titulu účasti na odboji a rehabilitácie,
- c) zvýšenie dôchodkov pre bezvládnosť,
- d) sociálne dôchodky,
- e) dôchodky manželky,
- f) prídavky na deti a príplatky k prídavkom na deti,
- g) podporu pri narodení dieťaťa,
- h) pohrebné,
- ch) rodičovský príspevok,
- i) zaopatrovací príspevok,
- j) príspevok na úhradu za užívanie bytu,
- k) náhrady zárobku pri službe v ozbrojených silách a pri civilnej službe,
- l) kúpeľnú starostlivosť.

(2) Finančné prostriedky na dávky uvedené v odseku 1 sa poukazujú prostredníctvom rozpočtových výdavkov kapitoly štátneho rozpočtu Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

§ 50

(1) Majetok Národnej poisťovne a regionálnych národných poisťovní, ku ktorému mala Slovenská správa sociálneho zabezpečenia v Bratislave, okresné správy sociálneho zabezpečenia, Bratislavská správa sociálneho zabezpečenia a Košická správa sociálneho zabezpečenia právo hospodárenia do účinnosti zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z. o zriadení Národnej poisťovne a o financovaní zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia v znení neskorších predpisov, sa stáva od účinnosti tohto zákona majetkom Sociálnej poisťovne.

(2) Správa majetku štátu, ku ktorému mala Národná poisťovňa – Správa Fondu nemocenského poistenia, Správa Fondu dôchodkového poistenia a regionálne národné poisťovne vrátane Bratislavskej regionálnej národnej poisťovne a Košickej regionálnej národnej poisťovne – správy regionálnych fondov nemocenského poistenia a správy regionálnych fondov dôchodkového poistenia právo hospodárenia, prechádza od účinnosti tohto zákona do správy Sociálnej poisťovne.

(3) Majetok, ktorý od účinnosti zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z. nadobudli a spravujú Správa Fondu nemocenského poistenia, Správa Fondu dôchodkového poistenia a regionálne národné poisťovne, a to správy regionálnych fondov nemocenského poistenia a správy regionálnych fondov dôchodkového poistenia, je majetkom Sociálnej poisťovne.

(4) Ostatný majetok Národnej poisťovne a regionálnych národných poisťovní, Bratislavskej regionálnej národnej poisťovne a Košickej regionálnej národnej poisťovne sa vyrovná dohodou medzi právnymi nástupcami Národnej poisťovne. Ak nedôjde k dohode podľa prvej vety, o vyporiadaní majetku rozhodne vláda Slovenskej republiky.

§ 51

Na poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v ozbrojených silách, v ozbrojených bezpečnostných zboroch, v ozbrojených zboroch a v Slovenskej informačnej službe sa primerane vzťahujú ustanovenia tohto zákona s tým, že toto poistné sa platí na osobitné účty ministerstiev, do ktorých pôsobnosti patrí riadenie ozbrojených síl, ozbrojených bezpečnostných zborov, ozbrojených zborov a Slovenskej informačnej služby. Ďalšie odlišnosti upravujú príslušní ministri po dohode s ministrom financií Slovenskej republiky a s ministrom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

§ 51a

(1) Vymeriavacím základom samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb, ktoré v roku 1993, ako aj v roku 1994 prevádzkovali samostatnú zárobkovú činnosť a činnosť spolupracujúcich osôb po dobu dlhšiu ako šesť mesiacov, je po dni účinnosti tohto zákona polovica pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb²⁰) dosiahnutých v roku 1993. Ustanovenie § 16 ods. 4 druhá veta platí obdobne. Takto určený vymeriavací základ sa použije do 30. júna 1995.

(2) Vymeriavacím základom samostatne zárobkovo činných osôb a spolupracujúcich osôb, ktoré v roku 1994 začali prevádzkovať samostatnú zárobkovú činnosť a činnosť spolupracujúcich osôb, a tieto činnosti trvali po dobu dlhšiu ako šesť mesiacov, je po dni účinnosti tohto zákona nimi určená suma. Takto určený vymeriavací základ sa použije do 30. júna 1995.

(3) Na vymeriavací základ určený podľa odsekov 1 a 2 sa vzťahuje § 16 ods. 8.

§ 51b

Samostatne zárobkovo činná osoba, ktorá do 31. decembra 1994 nemala oznamovaciu povinnosť preto, lebo bola zúčastnená na nemocenskom poistení a dôchodkovom zabezpečení z iného dôvodu, je povinná splniť oznamovaciu povinnosť podľa § 18 ods. 4 do ôsmich dní od účinnosti tohto zákona.

§ 52**Zrušovacie ustanovenia**

Zrušuje sa:

1. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z. o zriadení Národnej poisťovne a o financovaní zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 85/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 159/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 325/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 160/1994 Z. z.,
2. zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 8/1993 Z. z. o Fonde nemocenského poistenia a Fonde dôchodkového poistenia a ich hospodárení,
3. § 3 a 4, § 11 ods. 3 až 5, § 13 ods. 4, § 15 ods. 2 časť vety za bodkočiarkou, § 20 až 28a, § 33 a 34, § 50 ods. 2 a 3, § 51 a 52 vyhlášky predsedu vlády č. 91/1958 Zb., ktorou sa uverejňuje opatrenie Ústrednej rady odborov o organizácii a vykonávaní nemocenského poistenia zamestnancov v znení vyhlášky predsedu vlády č. 191/1960 Zb., vyhlášky predsedu vlády č. 6/1967 Zb., vyhlášky predsedu vlády č. 178/1968 Zb., vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 123/1990 Zb. a vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 262/1990 Zb.

§ 53**Účinnosť**

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1995 okrem ustanovení § 2 ods. 1, § 4 ods. 1 a 2 prvej vety, § 5 až 8 a § 47, ktoré nadobúdajú účinnosť 1. novembrom 1994.

Čl. XXV

7. Správna rada Sociálnej poisťovne môže v roku 1995 rozhodnúť o použití základného fondu nemocenského poistenia na poskytnutie návratnej finančnej výpomoci do základného fondu dôchodkového zabezpečenia a o použití základného fondu dôchodkového zabezpečenia na poskytnutie návratnej finančnej výpomoci do základného fondu nemocenského poistenia.

Čl. XII

(1) Ak platí poistné na zdravotné poistenie, dôchodkové zabezpečenie a nemocenské poistenie zamestnávateľ, ktorým je štátna rozpočtová alebo štátna príspevková organizácia, postupuje pri splátke za december 1994 v termínoch podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 374/1994 Z. z.; ustanovenia § 23 a 24 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. a § 27 a 28 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 274/1994 Z. z. sa na tieto účely nepoužívajú.

Michal Kováč v. r.

Ivan Gašparovič v. r.

Jozef Moravčík v. r.

1) Zákon č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov v znení zákona č. 16/1959 Zb., zákona č. 58/1964 Zb., zákona č. 65/1965 Zb., zákona č. 87/1968 Zb., zákona č. 88/1968 Zb., zákonného opatrenia Predsedníctva Federálneho zhromaždenia č. 8/1982 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 148/1983 Zb., zákona č. 109/1984 Zb., zákona č. 51/1987 Zb., zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z. Zákon č. 88/1968 Zb. o predĺžení materskej dovolenky, o dávkach v materstve a o prídavkoch na deti z nemocenského poistenia v znení nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 98/1971 Zb., zákona č. 99/1972 Zb., zákona č. 73/1982 Zb., zákona č. 57/1984 Zb., zákona č. 109/1984 Zb., nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 112/1984 Zb., zákona č. 51/1987 Zb., zákona č. 103/1988 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 14/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z. Zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 1/1991 Zb., zákona č. 46/1991 Zb., zákona č. 246/1991 Zb., zákona č. 306/1991 Zb., zákona č. 578/1991 Zb., zákona č. 116/1992 Zb., zákona č. 235/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 7/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 14/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 59/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 97/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 285/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 39/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 71/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 195/1994 Z. z. Zákon Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 195/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.

2) § 124 Zákonníka práce.

3) Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zákona č. 300/1990 Zb., zákona č. 513/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 62/1993 Z. z.

§ 20f až 20j zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka.

4) § 1 ods. 3 písm. a), b) a d) a odsek 4, § 7, § 8 ods. 1 a 2, § 13 písm. a) č. 1, 3 a 4, písm. c) až f), § 14 zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

5) Zákon Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

6) § 13 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. o správe majetku štátu.

7) § 1 ods. 3 písm. a), b) a d) a odsek 4, § 7 a 8, § 15 písm. a) č. 1 až 11, č. 16, č. 18 až 20, písm. b) až k), písm. m) a n), § 16 písm. a) č. 1, písm. b) č. 1 až 4, písm. c) č. 1 až 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

8) § 1 ods. 3 písm. e) a f), § 13 písm. b) a f), § 14 písm. a) a b), § 15 písm. a) č. 12 až 15, písm. e) a l), § 16 písm. a) č. 2 až 7, písm. b) č. 2, 3 a 5 a písm. c) č. 2 a 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. v znení neskorších predpisov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z. o prídavkoch na deti a o príplatku k prídavkom na deti.

9) § 2 zákona č. 54/1956 Zb. v znení zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 306/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.

§ 6 zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona č. 110/1990 Zb., zákona č. 306/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.

10) § 2 zákona č. 54/1956 Zb. v znení zákona č. 180/1990 Zb., zákona č. 306/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.

§ 2 zákona č. 32/1957 Zb. o nemocenskej starostlivosti v ozbrojených silách v znení neskorších predpisov.

11) § 4a zákona č. 100/1988 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 194/1994 Z. z.

- 12) § 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 193/1994 Z. z.
- 13) Zákon č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti v znení zákona č. 305/1991 Zb., zákona č. 578/1991 Zb., zákona č. 231/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 247/1993 Z. z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 319/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 189/1994 Z. z.
- 14) § 16 zákona č. 1/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 15) § 16 písm. a) č. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb.
§ 37 ods. 1 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.
- 16) § 8 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 17) § 2 nariadenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 53/1992 Zb. o minimálnej mzde v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 645 /1992 Zb. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 248/1993 Z. z.
- 18) § 4 ods. 2 zákona č. 1/1992 Zb. o mzde, odmene za pracovnú pohotovosť a o priemernom zárobku.
§ 3 ods. 2 zákona č. 143/1992 Zb. o plate a odmene za pracovnú pohotovosť v rozpočtových a v niektorých ďalších organizáciách a orgánoch.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 120/1993 Z. z. o platových pomeroch niektorých ústavných činiteľov Slovenskej republiky.
Zákon Slovenskej národnej rady č. 420/1991 Zb. o platových pomeroch sudcov a justičných čakatelov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1993 Z. z.
- 19) § 3 ods. 1 písm. a) zákona č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov.
- 19a) § 110b, § 117 ods. 3, § 124, § 128 až 130 Zákonníka práce.
§ 11 ods. 3 zákona č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti.
- 19b) § 195 Zákonníka práce.
- 19c) § 97 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky.
- 19d) Napr. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 169/1993 Z. z. o platových pomeroch zamestnancov zahraničnej služby.
- 20) § 3 ods. 1 písm. b) zákona č. 286/1992 Zb.
- 20a) § 86 Zákonníka práce.
- 21) § 279 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku
- 22) § 112 zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 23) Občiansky súdny poriadok.
- 24) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 25) Zákon č. 563/1991 Zb. o účtovníctve.
- 26) Zákon Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb. o štátnej štatistike v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 453/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 2/1993 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 155/1993 Z. z.

